

Startcongressen JEUGD 2025

'Iedereen scheppen van jeugd'

- De brede jeugdreflex?
- Twee getuigenissen
- Reacties en vragen

Maak kennis met Sam

- Neem pen en papier
- Noteer welke gemeentelijke of stedelijke diensten een rol zouden kunnen spelen in dit verhaal

III III III III
III III III III
III III III III

ଶ୍ରୀ

ଶ୍ରୀ, ଗୃହରେ ଓ ଗାଁରେ
ଶ୍ରୀ ଗାଁରେ ଶ୍ରୀ ଗାଁରେ

Maak kennis met Sam

- Hoeveel gemeentelijke of stedelijke diensten een rol zouden kunnen spelen in dit verhaal?
- Welke?

III III III III
III III III III
III III III III

Wat is de brede jeugdreflex?

- Breed
- Jeugd
- Reflex

Waarom werk maken van de brede jeugdreflex?

- Kinderrechten
- Barometer voor goed lokaal beleid voor alle inwoners

Hoe werk je aan de brede jeugdreflex?

- Verankeren in visie, beleid en praktijk
- Samenwerking tussen beleidsdomeinen
- Traject kindvriendelijke stad of gemeente

Met wie werk je aan de brede jeugdreflex?

- Kinderen en jongeren
- Politici
- Ambtenaren
- Andere belanghebbenden

Label kindvriendelijke Steden & Gemeenten

Label kindvriendelijke Steden & Gemeenten

- Erkent lokale besturen die werken aan kindvriendelijkheid
- Toekenning door een jury
- Label is 6 jaar geldig
- Uitreiking: om de twee jaar

Label kindvriendelijke Steden & Gemeenten

1. (H)erkennen en ruimte geven aan de **diversiteit** onder kinderen en jongeren en aan de diversiteit aan contexten waarin ze opgroeien;
2. Werken vanuit een **gedeelde en gemandateerde visie** op kinderen en jongeren;
3. Een **permanente dialoog** voeren met kinderen en jongeren en zo een vinger aan de pols houden;
4. Kinderen en jongeren kunnen een beroep doen op **kwaliteitsvolle basisvoorzieningen**;
5. **Solidariteit en wederzijdse betrokkenheid** stimuleren en faciliteren, en zo duurzaam samenleven mogelijk maken.

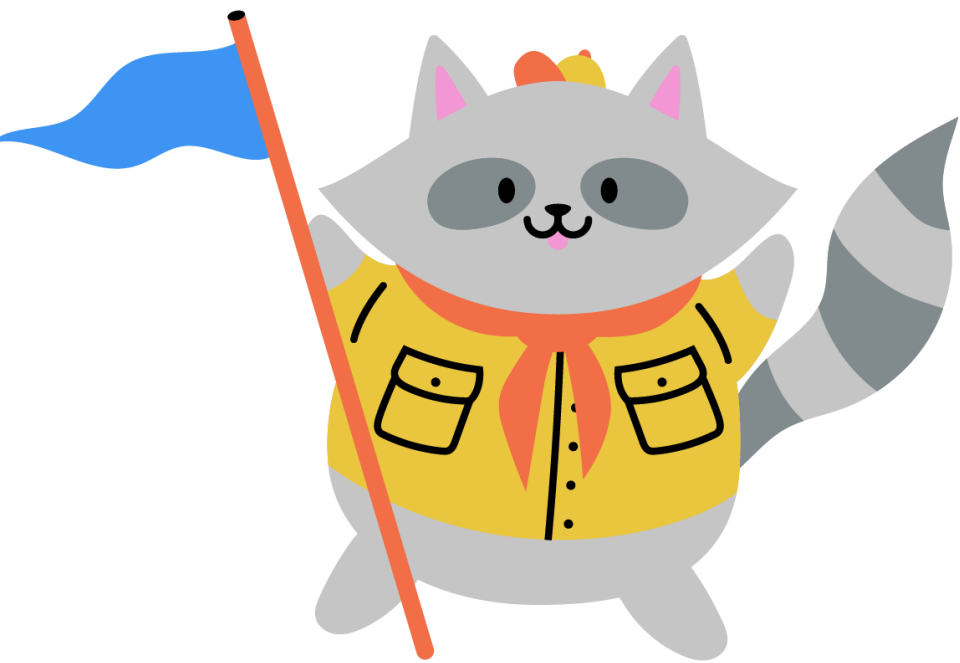

Label kindvriendelijke Steden & Gemeenten

- Stevig voortraject vereist
- Begeleiding Bataljong – op basis van toolkit
 1. Kindvriendelijkheid analyseren
 2. Belevingsonderzoek
 3. Strategie kindvriendelijkheid
- Doorlopend: werken aan draagvlak

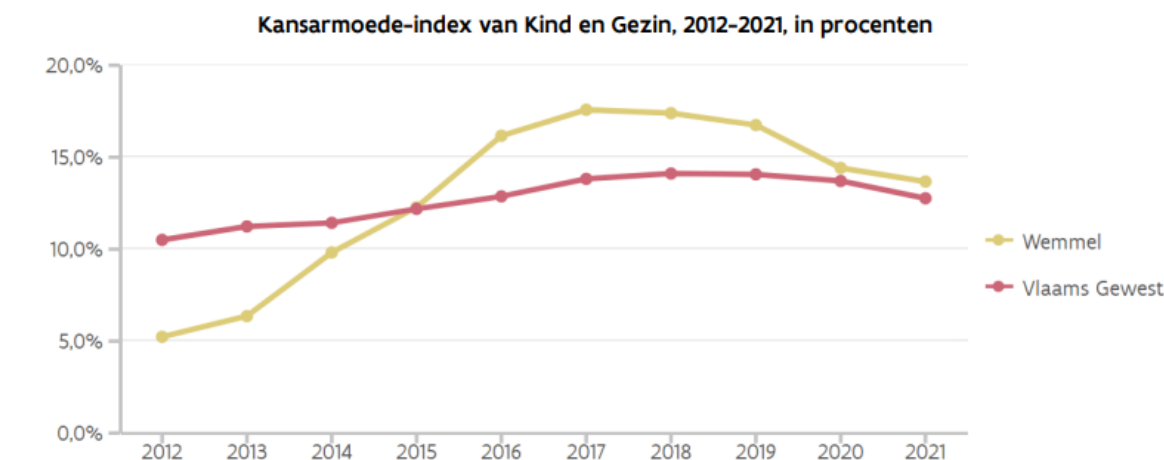

Kind- en jeugdvriendelijk wemmel!

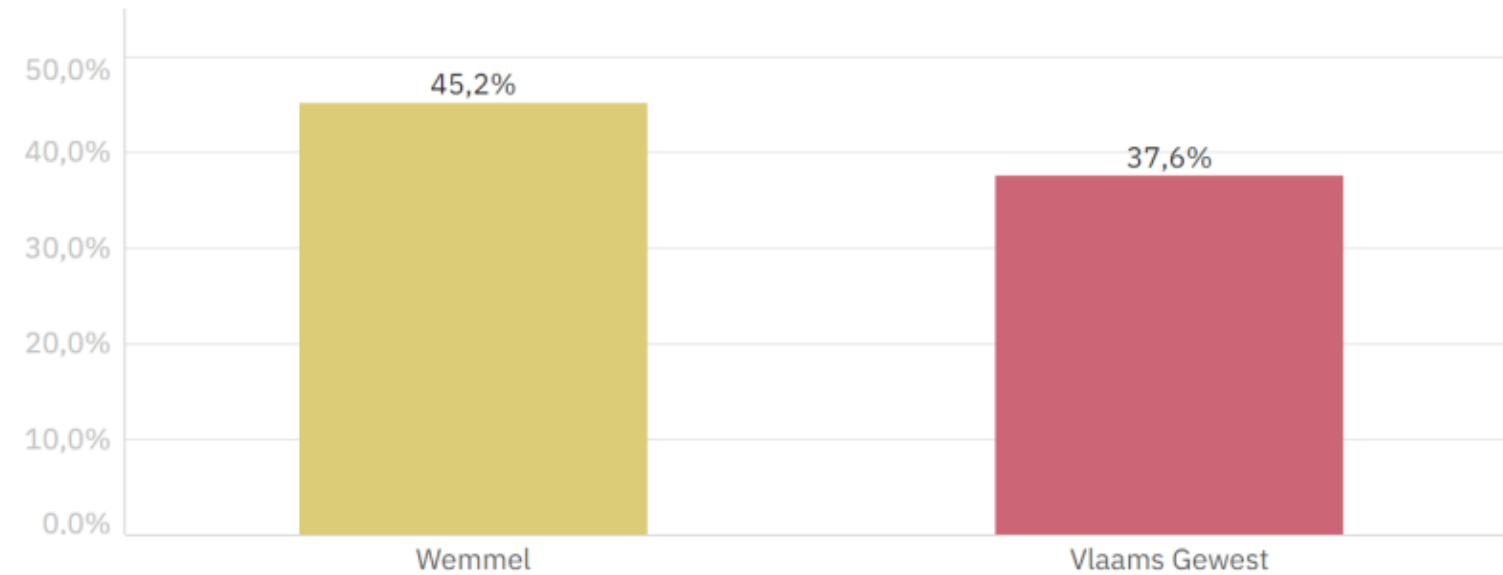
Wemmel in 't kort

- Randgemeente Brussel met bijzonder taalstatuut (faciliteitengemeente)
- 18.224 inwoners
- Inwoners per km²: 2.077 (gem. Vlaams Brabant 566)
- 120 nationaliteiten
- Jongeren van 0 tot 24 jaar: 31,6% (gem. Vlaams Brabant 27%)
- Kansarmoede-index 9,8% in 2022

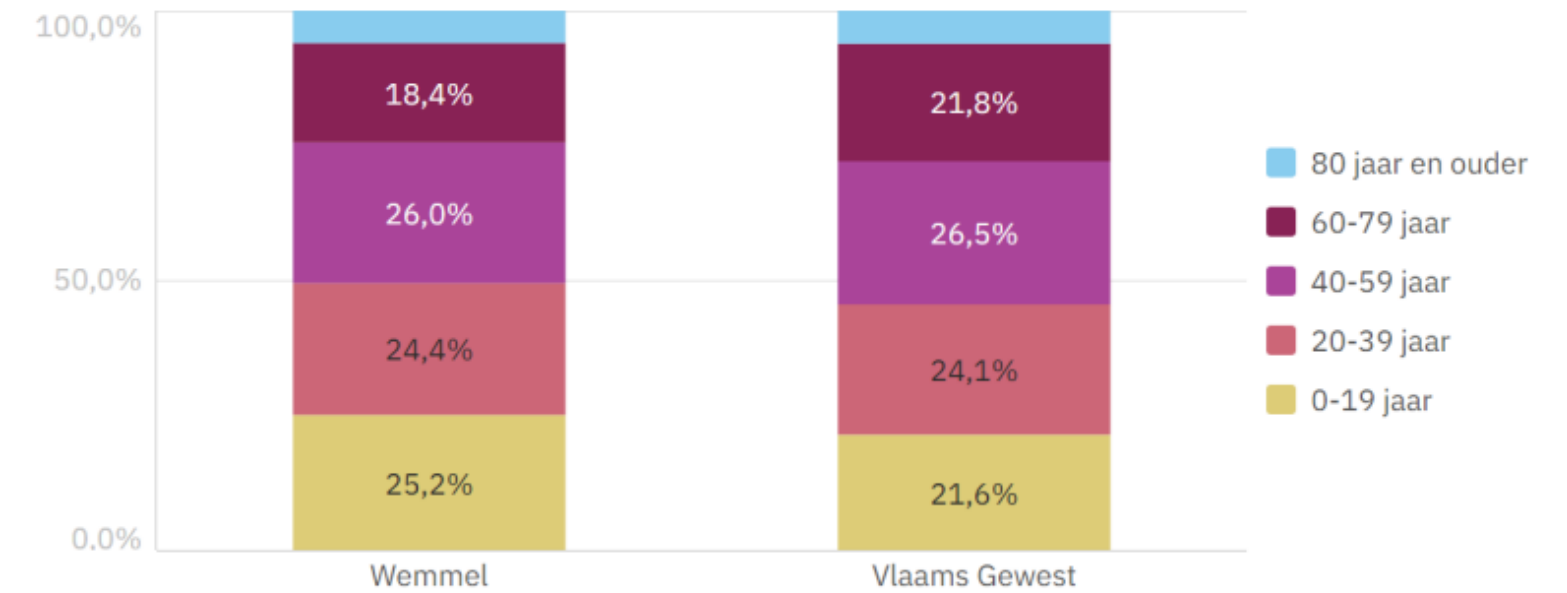

Jong en divers

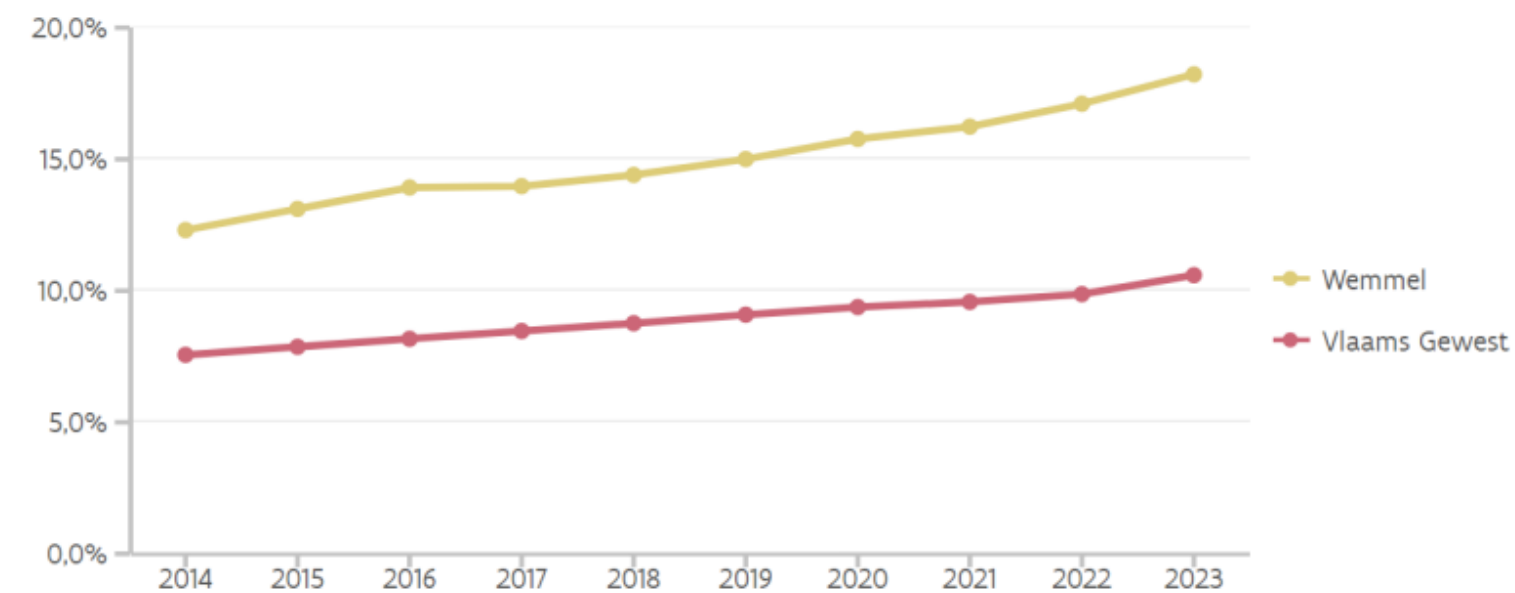
Groene druk, 2023, in procenten

Inwoners naar leeftijd, 2023, in procenten

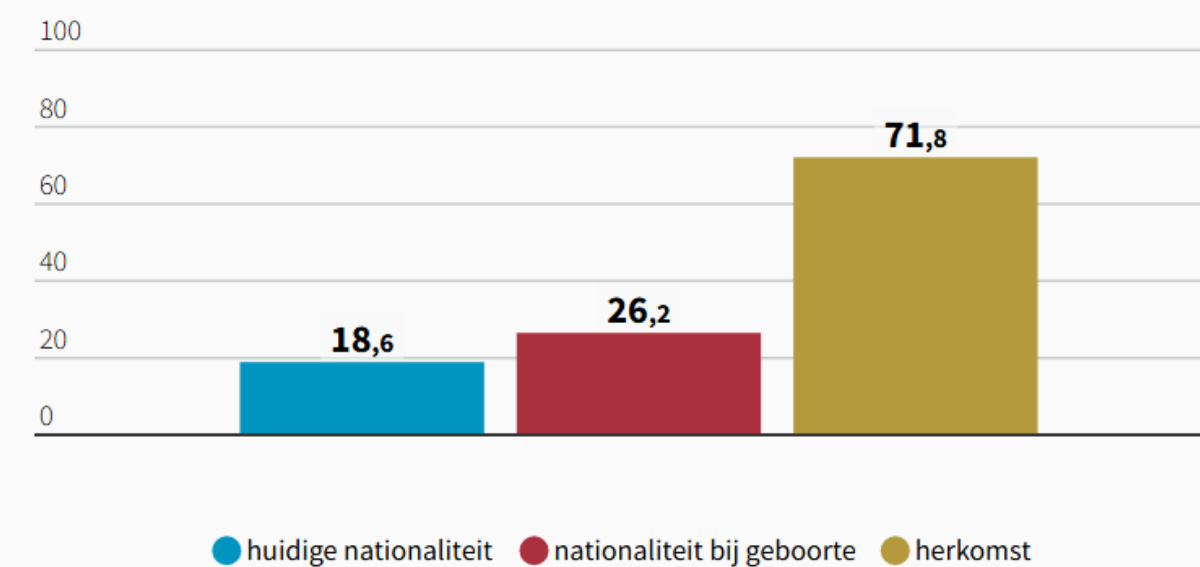

Vreemdelingen, 2014-2023, in procenten

Niet-Belgen 0-24 jaar

Wemmel, percentage t.o.v. bevolking 0-24 jaar

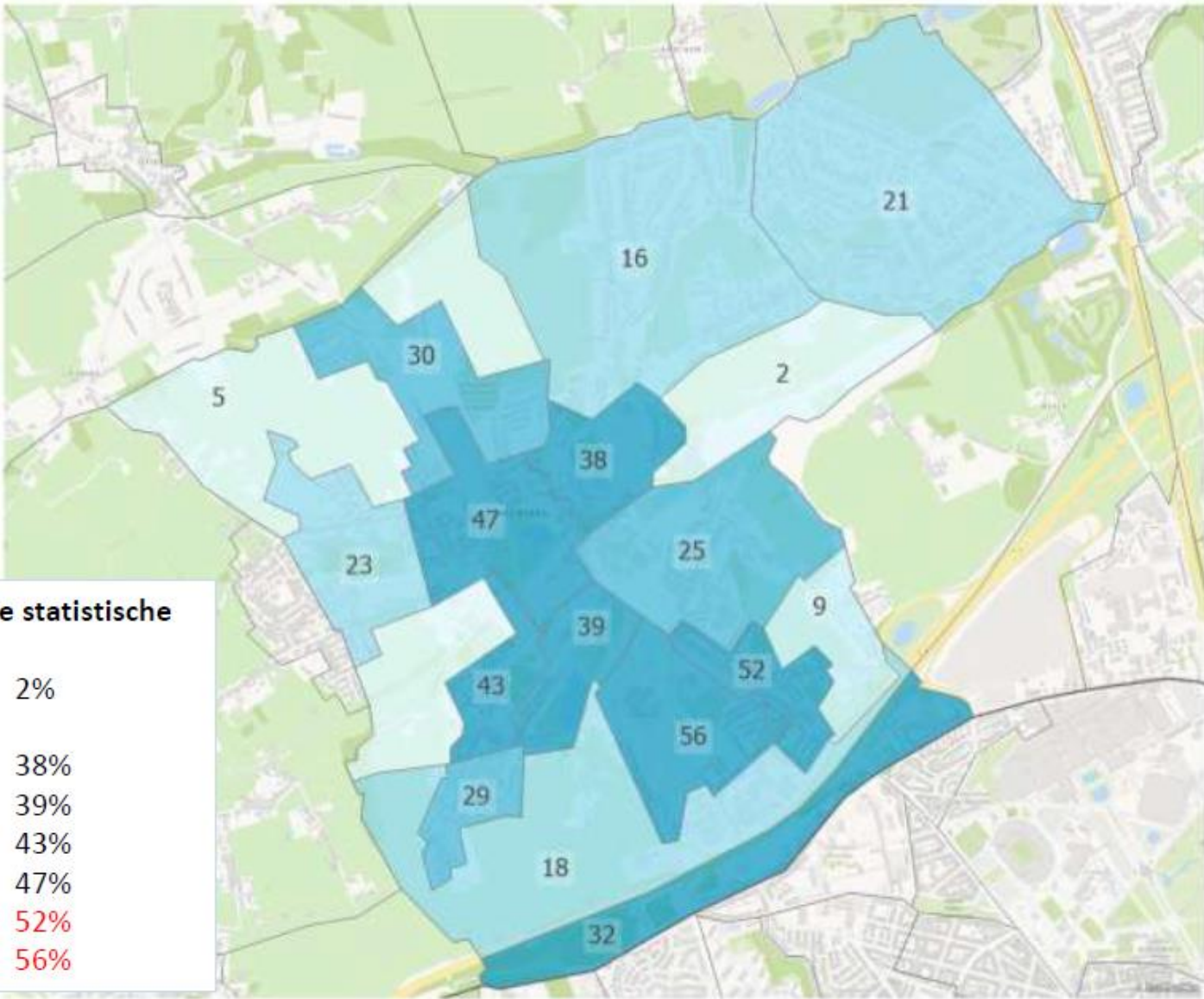

Veel uitdagingen op een kleine oppervlakte

Verhardingsgraad Wemmel

verharding (t.o.v. totale oppervlakte) 2015 - statistische sectoren van gemeente Wemmel

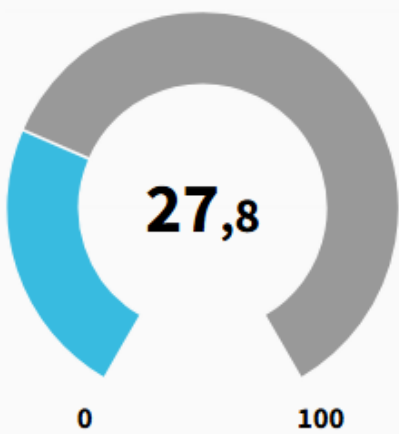
Verhardingsgraad van enkele statistische sectoren:

• Ezel	2%
•	
• Wemmel Park	38%
• Vijvers-Dijk	39%
• Obberg	43%
• Wemmel-Centrum	47%
• De Limburgse Strirum	52%
• Sint-Ingelbertus	56%

Bron: Bodemaafdekkingskaart | provincies.incijfers.be

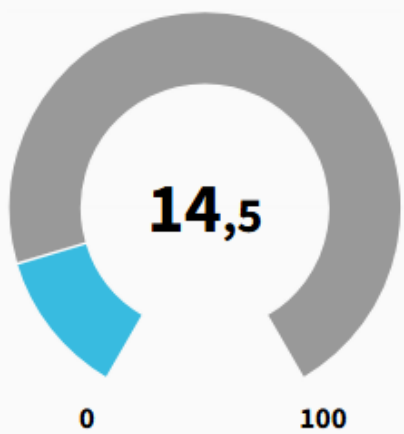
Verhardingsgraad

percentage t.o.v. totale oppervlakte

27,8

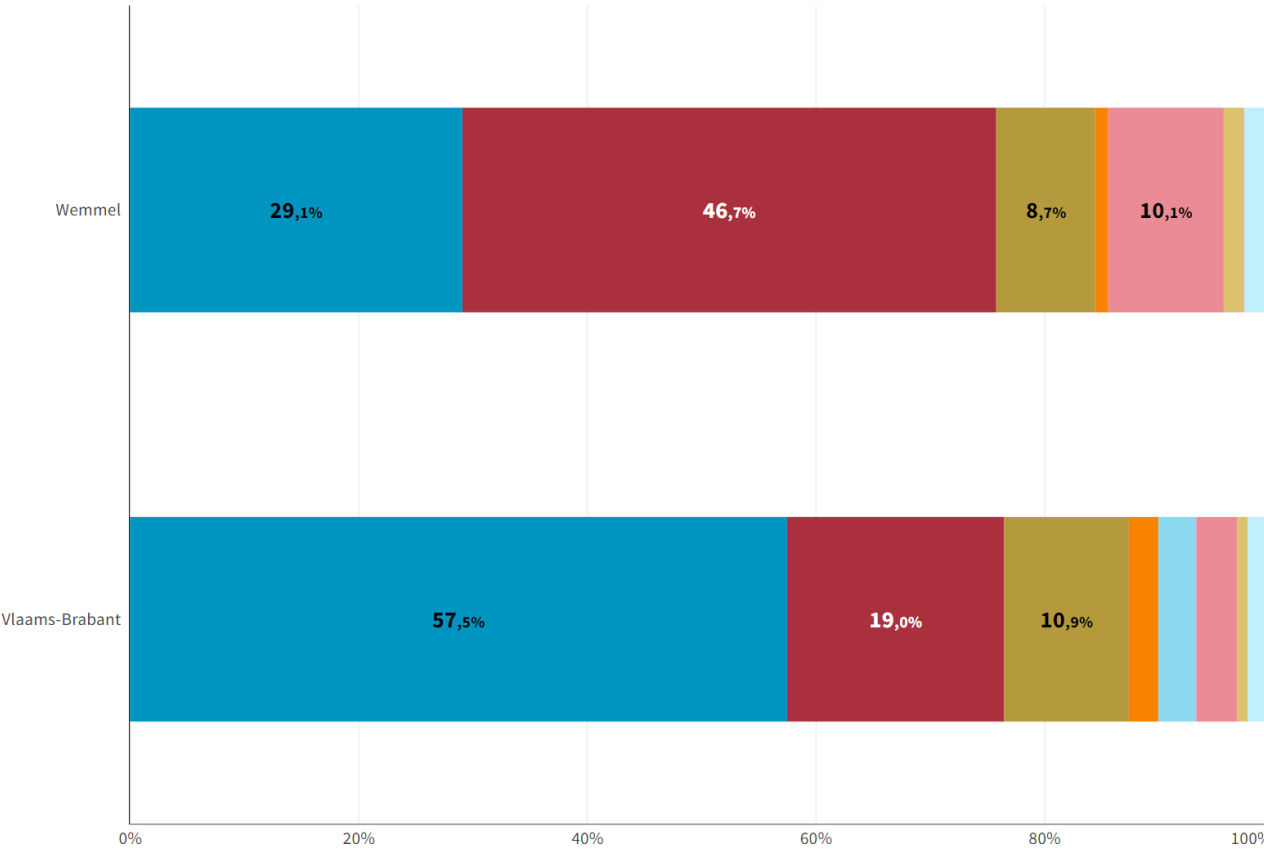
Wemmel

14,5

Vlaams-Brabant

Ruimtebestemmingen | - Wemmel, percentage t.o.v. totale oppervlakte bestemmingen

landbouw wonen natuur en reservaat industrie bos overig groen recreatie industrie binnen poorten overig

Jeugdbeleid Wemmel

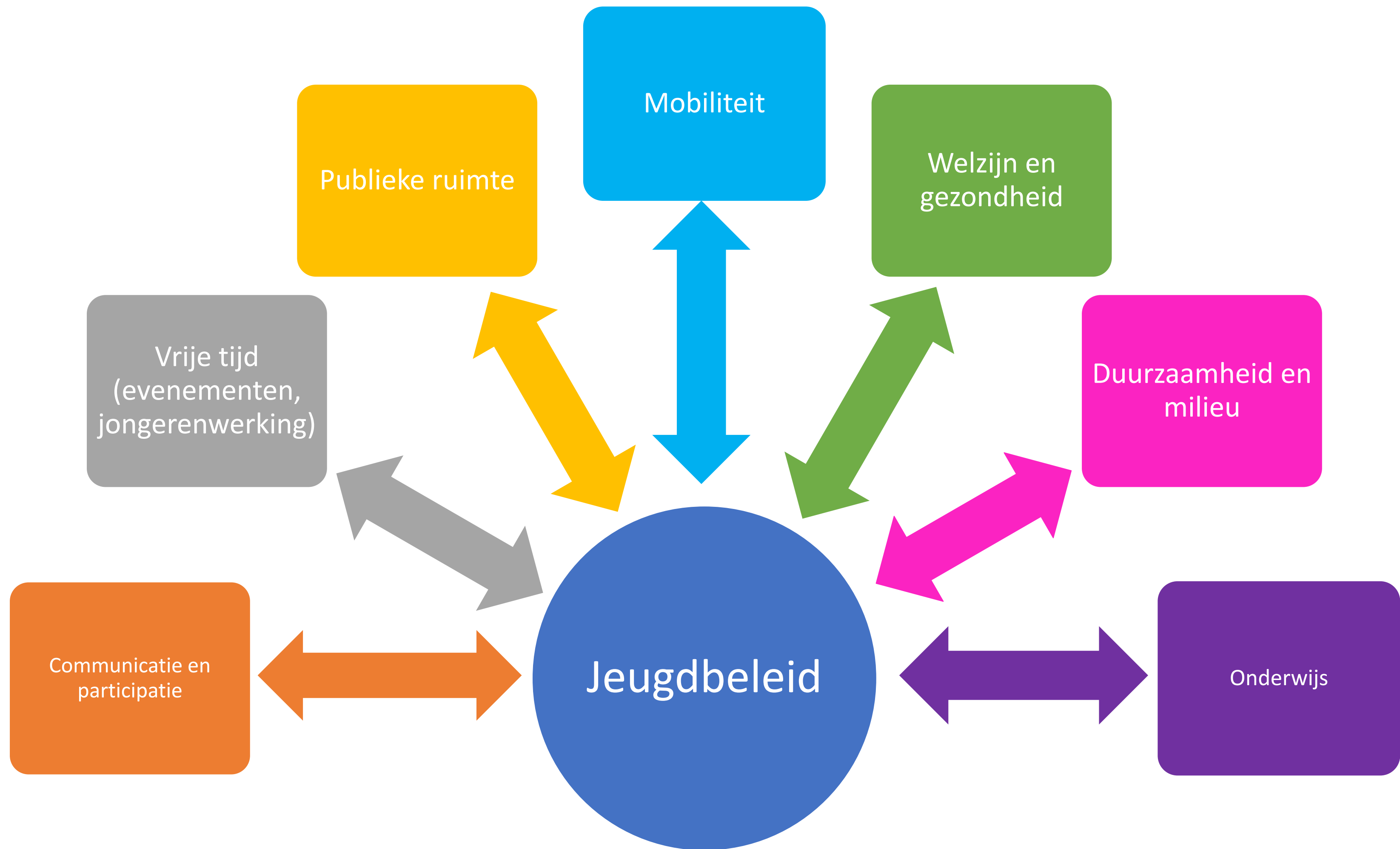
- In 2016 heeft de gemeente de bevoegdheid jeugd in haar beleid opgenomen.
- Jeugdbeleid werd integraal overgenomen van De Rand (Vlaams).
- Pas in 2019 voor de uitwerking van MJP 2020-2025 eerste deskundige op jeugd.
 - Actie A-4.1.16 Werken naar het label kindvriendelijke gemeente

DEPARTEMENT
CULTUUR, JEUGD & MEDIA

Vlaanderen
verbeelding werkt

Overijse

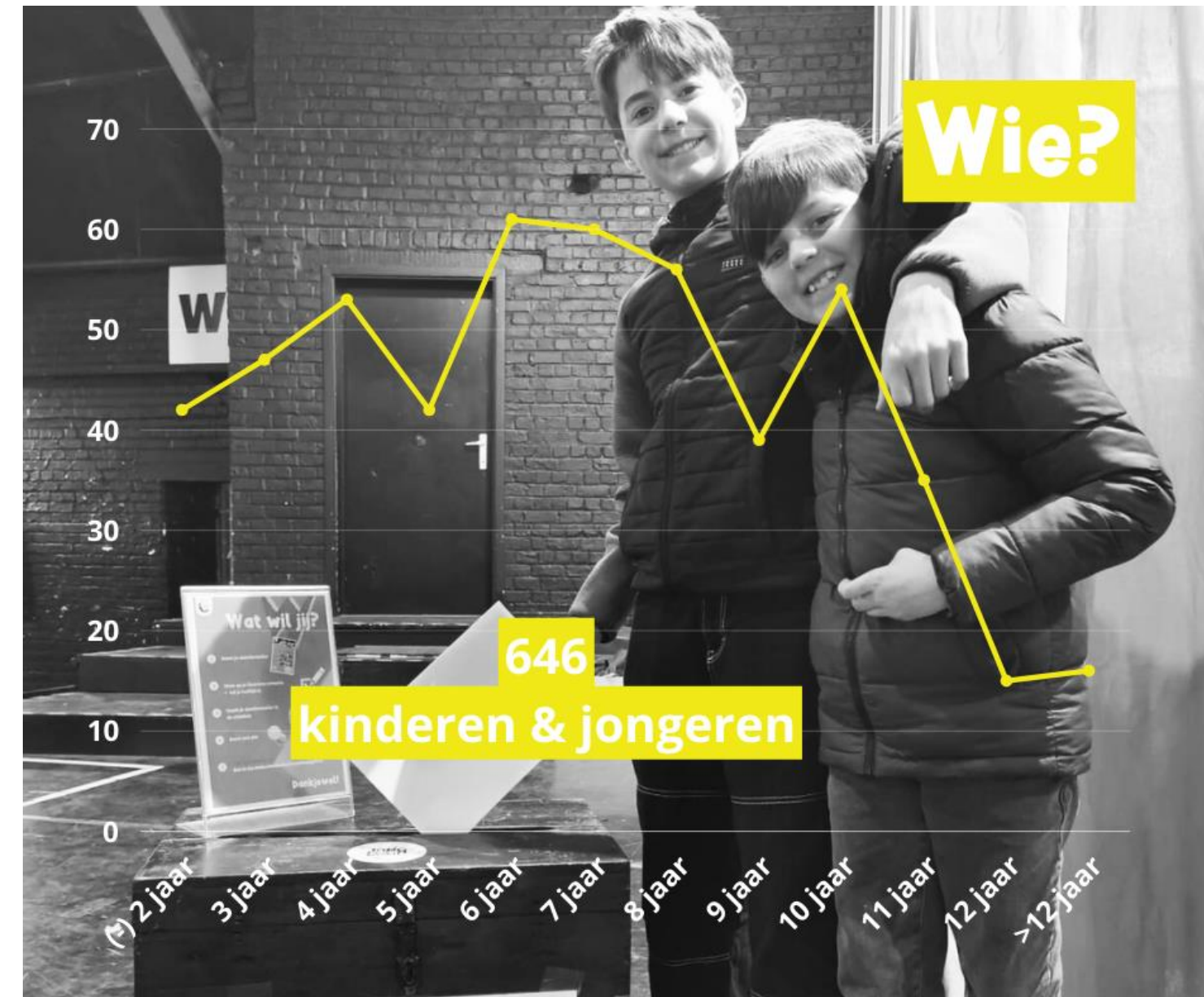
SITUERING

- 25.962 inwoners
- Druivenstreek
- 1/4de jonger dan 19 jaar
- Label KVG 2024

Case: stembusactie

HOE, WAT, WIE?

- Apart kinderstemhokje bij de verkiezingen
- Oproepbrief
- Beslissen over muurschildering + realisatie
- Samenwerkingen tussen:
 - publiekswerking
 - burgerzaken
 - facilitair beheer
 - de Bib

Organisatiebreed samenwerken

VOORDELEN & LEARNINGS

- Breder bereik van ki & jo
- Meer middelen om project te realiseren
- Verschillende niveaus participatie
- Creëert enthousiasme bij collega's
- Zorgt op termijn voor spontane voorstellen

Jeugdreflex aanwakkeren en verduurzamen

HOE MAAK JE COLLEGA'S WARM?

- Draagvlak creëren
- Bekendmaking leefwereld van ki & jo
- Neem collega's mee
- Ambassadeurswerking
- Branding van je strategie

**Vragen of reacties uit het
publiek?**

Bedankt

- tieme.verlinde@bataljong.be
- raf.devisscher@wemmel.be
- Filip.tollet@overijse.be

**Ga voor een participatiecocktail
in jouw gemeente**

Participatie- wat?

Opwarmer: Een participatieve casus

“Er staat een oude school in het centrum van de gemeente al een aantal jaren leeg. Deze school is eigendom van de gemeente. De gemeente wil de school een herbestemming geven. Er zijn verschillende mogelijkheden zoals een bibliotheek, een jeugdcentrum, woonzorgcentrum, ontmoetingsplaats enz. Om deze herbestemming te realiseren heeft de gemeente middelen voorzien. De beslissing over wat er met de leegstand van de school zal gebeuren, kan op verschillende manieren beslist worden.”

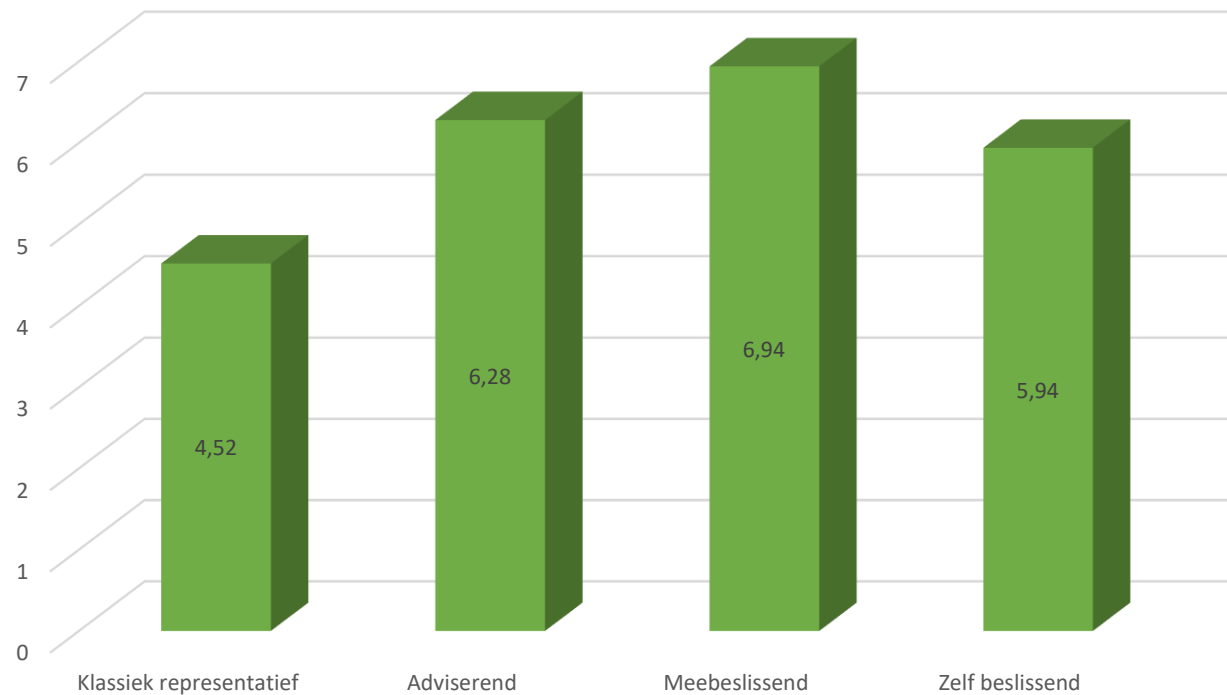
Maak je keuze!

1. Het gemeentebestuur neemt een beslissing zonder inspraak van burgers
2. Het gemeentebestuur neemt een beslissing na advies van burgers
3. Het gemeentebestuur en burgers nemen samen een beslissing
4. Burgers nemen een beslissing zonder tussenkomst van het gemeentebestuur

Ga voor een participatiecocktail!

Onderzoek: De lokale democratie

Welke participatie-instrument scoort het hoogst volgens het onderzoek?

A. Verkiezingen

B. Adviesraden

C.
Burgerbevraging

D. Burgerpanel

E. Burgerbudget

F. Bindend
referendum

Welke participatie-instrument scoort het hoogst volgens het onderzoek?

A. Verkiezingen (7,47)

B. Adviesraden (7,36)

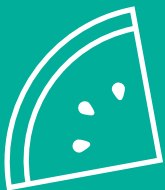
C. Burgerbevraging

D. Burgerpanel

E. Burgerbudget

F. Bindend referendum

Hoe kijkt Bataljong naar participatie met kinderen & jongeren?

Visie op participatie met kinderen & jongeren

“Participatie is een fundamenteel recht van kinderen en jongeren. Gemeentebesturen hebben hier een belangrijke rol in te vervullen. Ze hebben een grote invloed op de directe leefomgeving van kinderen en jongeren.”

Ga voor een participatiecocktail!

Visie op participatie met kinderen & jongeren

- Er zijn wetgevende kaders zoals rechten van het kind, decreet lokaal beleid, decreet jeugd maar... beperk het niet tot 'stemmen bij de verkiezingen'
- Een representatieve democratie: Alleen kinderen & jongeren kunnen niet stemmen en maakt 1/3de van je bevolking uit.
- Kinderen & jongeren zijn volwaardige burgers met actorship en expertise over hun eigen leefwereld.
- Participatie vergroot draagvlak voor het nemen van beslissingen.
- Maak van je kinderen en jongeren participatie-experten.

Visie op participatie met kinderen & jongeren

- Er is niet 1 manier om aan participatie te doen met kinderen en jongeren
- Ga voor een mix van verschillende vormen.
- Kies voor een participatiecocktail

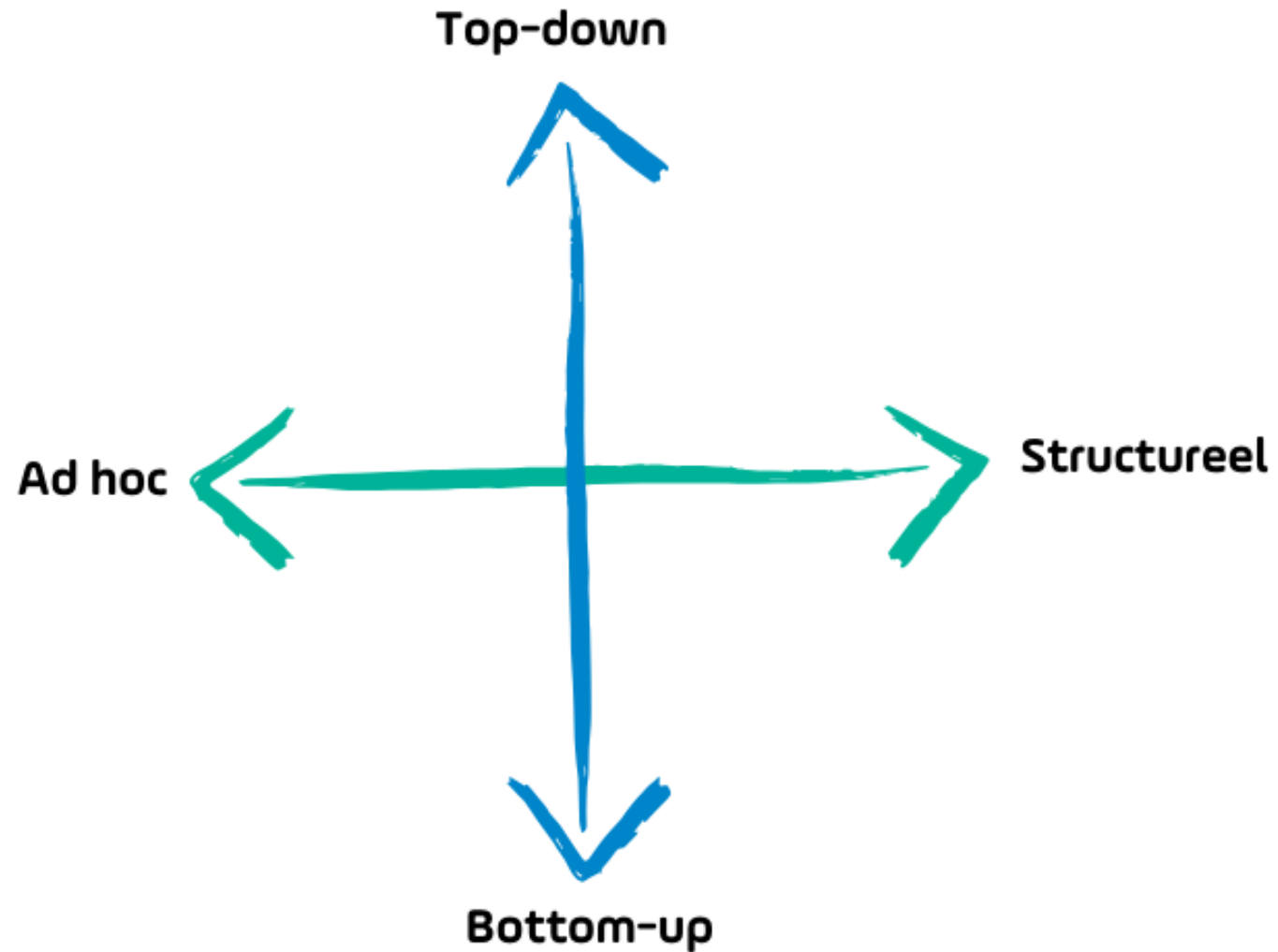

Ga voor een participatiecocktail!

Het participatiekwadrant

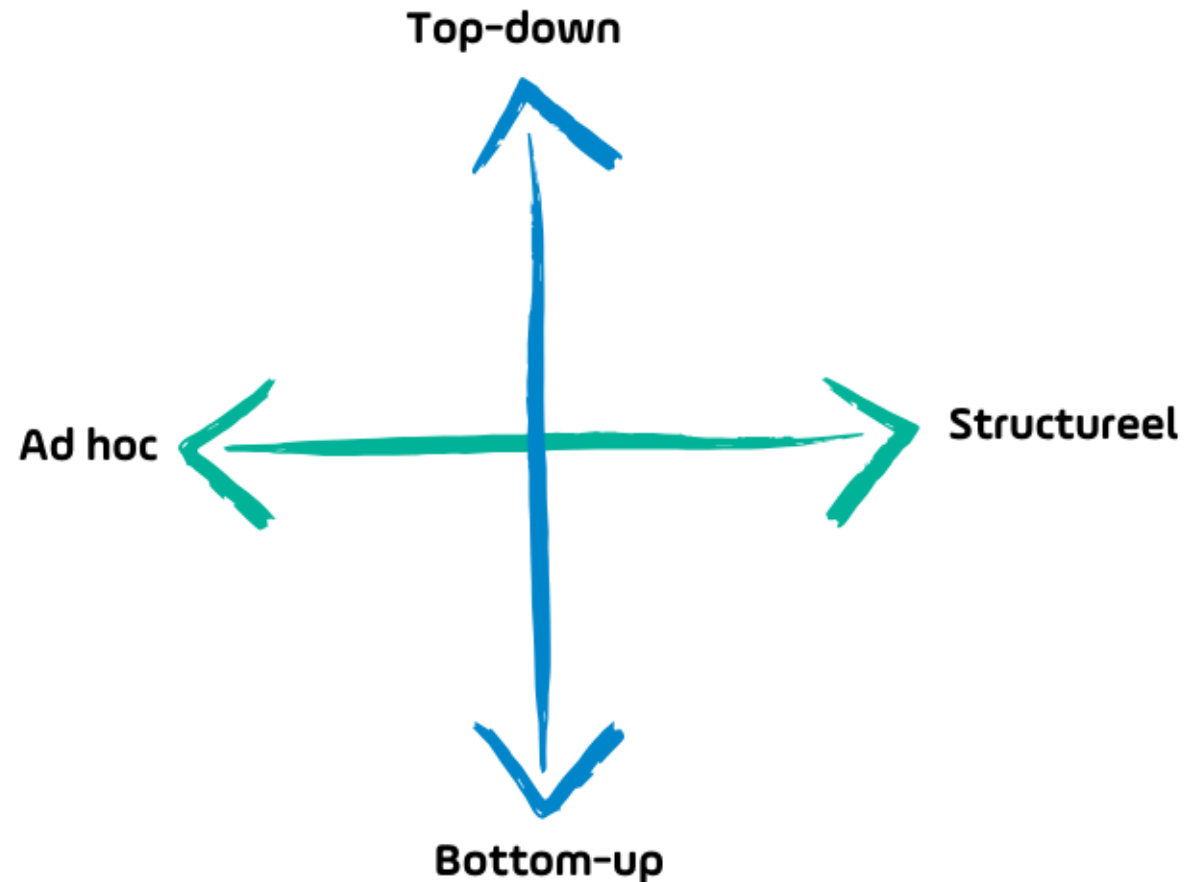

Participatiekwadrant

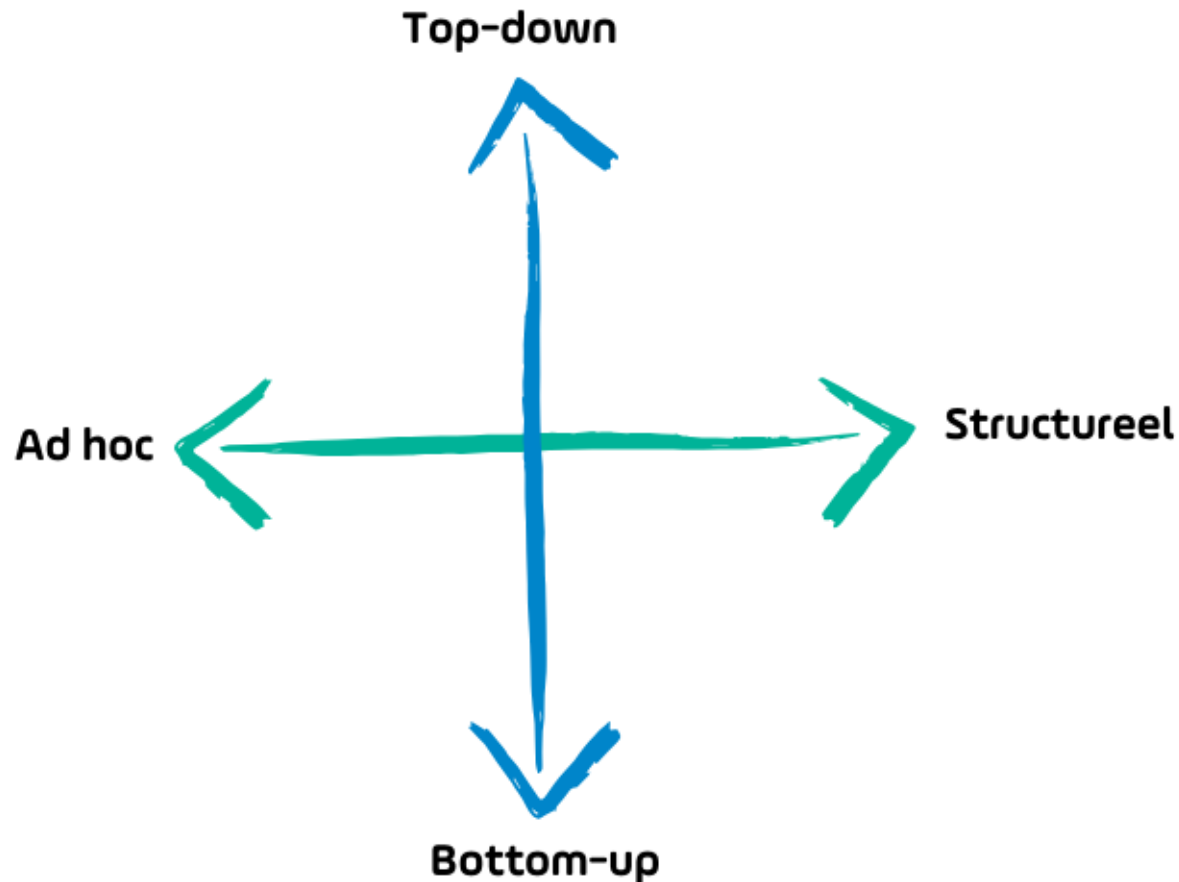
Participatiekwadrant

- As Top-down-Bottom-up:
 - **Top-down:** de gemeente organiseert op eigen initiatief een participatieproject en heeft de touwtjes
 - **Bottom-up:** het initiatief start vanuit kinderen en jongeren (burgers). Er is een idee of nood ontstaan waar jongeren zichzelf over zullen organiseren

Ga voor een participatiecocktail!

Participatiekwadrant

- As Ad hoc - Structureel:
 - **Ad hoc:** tijdelijke projecten die een plotse nood aanpakken of er is een opportuniteit waarover een proeftuin kan georganiseerd worden.
 - **Structureel:** Wanneer een participatie-initiatief regelmatig wordt ingepland volgens een vast cyclus.

Een participatiecocktail- waarom?

- De verschillende vormen op de assen zorgen voor een diverse aanpak van participatie.
- De vormen zijn nooit absoluut toe te wijzen aan 1 As, vaak een combinatie van twee assen.
 - Bv: Bottom-up en structureel: De jeugdraad kan zelf punten op de agenda van het college zetten van onderuit. De jeugdraad is een structurele vorm van participatie.
- Een participatie-initiatief kan ook overgaan van de ene as naar de andere
 - Bv: Er wordt geëxperimenteerd met jongerenbudget over een ad hoc onderwerp. Na succes zal de gemeente dit jaarlijks organiseren (van Ad hoc naar structureel).

Een participatiecocktail- waarom?

- Elke as heeft een voordeel daarom is een mix interessant
 - Structureel: Dan heb je de “zekerheid” dat er iets participatief wordt georganiseerd op regelmatige basis.
 - Ad hoc: Er is ruimte om te experimenteren, een proeftuin op te zetten of in te spelen op de actuele noden en behoeften van kinderen en jongeren.
 - Top-down: De gemeente verbindt zich om zelf initiatief te nemen en in te zetten op participatie met kinderen & jongeren.
 - Bottom-up: Kinderen & jongeren kunnen zelf initiatief nemen.

Opdracht!

Noteer op jullie blaadjes 2 participatie-initiatieven en die bij verschillende assen horen:

1. Een nieuw participatie-initiatief dat je graag wil realiseren in de komende legislatuur.
2. Een participatie-initiatief dat de gemeente nu al organiseert/ondersteunt dat je graag wil verder zetten.
3. Steek ze in de cocktailshaker

Ga voor een participatiecocktail!

Samen maken we er een participatiecocktail van!

En wat met de jeugdraad?

- Waar plaatsen we die op het kwadrant?
- Het is een structurele manier om aan participatie te doen.
 - Het is decretaal verankerd –decreet jeugd
- De jeugdraad kan uit eigen initiatief punten op de politieke agenda zetten en werkt zo bottom-up.
- Maar de jeugdraad wordt vaak ook top-down benaderd vanuit de gemeente met adviesvragen.
- De jeugdraad is (soms) het enige structureel verankerde manier voor kinderen en jongeren om aan participatie te kunnen doen.

Ondersteuning van Bataljong

Ondersteuning Bataljong

- Team beleidsparticipatie ontvangt graag al je hulpvragen via de helpdesk
- Visietekst
- Aanbod: Begeleiding op maat, modules, groepstrajecten
- Projecten: Debattle, Aanstekers, Hackathon
- jeugdraadondersteuning: regionale uitwisselingen, standaardvormingen en vorming op maat.
- Inspiratie, tips & tricks: Dropzone en lopend vuur.

Internationale mogelijkheden

Internationale participatie mogelijkheden?

- Via Erasmus+ kan je **participatieprojecten** indienen die je 'lokaal' kan realiseren.
 - Budget tot 60.000 euro
 - Bv: je wil experimenteren met een geloot jongerenbudget.
- Groepsuitwisselingen:
 - Met een groep jongeren naar het buitenland om uit te wisselen met andere jongeren.

Internationale participatie mogelijkheden?

- Solidarity corps – Solidariteitsprojecten
 - Pak met jongeren een 'sociale nood' aan in je gemeente.
- Accreditatie:
 - Bataljong heeft 3 jaar structurele middelen om over de landgrenzen te kijken en ons te laten inspireren.

Vragen?

bataljong

Sterk beleid
voor jonge inwoners

Vrijetijdschansen voor alle kinderen en jongeren?
Jij bent regisseur!

Bataljong • Ossenmarkt 3 • 2000 Antwerpen • 03 821 06 06 • info@bataljong.be • www.bataljong.be

Waarom Regie Vrijetijdschansen?

Waarom focus op vrije tijd?

1. **Art. 31:** Recht op vrije tijd = Kinderrecht
2. Vrije tijd als **hefboom** voor kansen in andere levensdomeinen
= Europees onderzoek

Waarom Regie Vrijetijdschansen?

Lokaal bestuur

- = meest **nabije** bestuur in het leven van kinderen en jongeren
- = **kans** voor kwalitatieve regie van vrijetijdschansen
- = **Vlaanderen** geeft je die rol vb. BOA-decreet

Vrijetijdschansen

Winkelcentrum

Speeltuin

Skatepark

School

Vrijetijds
aanbod

Sportclubs

Jeugdhuis

Jeugdwelzijnswerk

Jeugdbeweging

Speelstraten

Parking Delhaize

Café/concertzaal/
dancing ...

Zwembad

Gemeentelijk
vrijetijdsaanbod

Sportpleintjes van
buurtsport

Kindervoorstellingen CC

Mosselen

Thuis

Open jeugdwerk
initiatieven

Speelplein

Grabbelpasaanbod

Academie

Bibliotheek

Maar kan dit wel?

Enkele leidende principes voor kwalitatieve regie

1. Kwaliteit wordt bepaald door...

- *de mate waarin het vormgegeven wordt vanuit de leefwereld van **kinderen en jongeren**,*
- *de mate waarin het toegankelijk is voor alle **kinderen en jongeren**,*
- *de mate waarin het gevarieerd EN op maat van **kinderen en jongeren** is*
- *het maximaal focust op het mogelijk maken van vrije keuze door **kinderen en jongeren**.*

Enkele leidende principes voor kwalitatieve regie

2. Jouw basishouding voor kwalitatieve regie...

- **Denk vanuit de leefwereld van kinderen en jongeren:** start vanuit hoe kinderen en jongeren kijken naar vrije tijd in de gemeente. Neem de stem van kinderen en jongeren mee en betrek hen bij het maken van keuzes rond het aanbod van vrijetijdskansen.
- **Werk steeds vanuit evenwaardig partnerschap:** erken diensten, organisaties, kinderen en jongeren in hun expertise. Geef bewust vertrouwen aan partners om mee te werken aan vrijetijdskansen in de gemeente en voorzie kansen voor hen om hier mee over na te denken.
- **Neem de regie op samen met je netwerk:** erken partners in de rol die ze opnemen bij het regisseren en geef hen mandaat om mee vorm te geven aan vrije tijd in de gemeente.
- **Creëer common ground vanuit de lokale maatschappelijke context en het politiek kader:** het politiek kader en de visie van organisaties en verenigingen waar je mee samenwerkt, zullen niet altijd gelijk lopen. Samenwerken kan je ook doen vanuit waar jullie het wel over eens zijn, met respect voor elkaars uiteenlopende visie.

 Doelgroep

**Leefwereld
onderzoeken**

Verbinden

 Vrijetijdschansen

**Netwerk
bouwen**

Ondersteunen

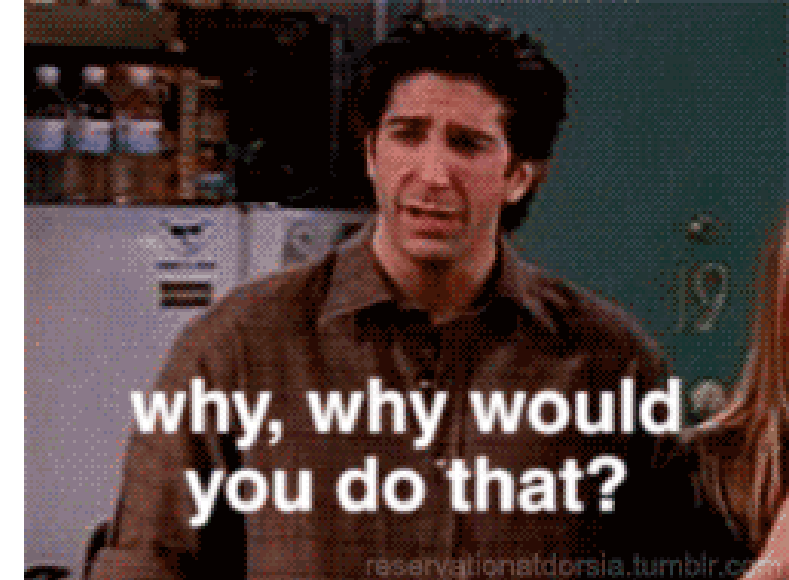
 Partners

Lokale visie op vrijetijdschansen

Politiek kader

College - gemeenteraad - MAT

Maatschappelijke context

Even terug naar de waarom?

Meer, betere en bredere vrijetijdschansen voor k&j!

Ga er morgen mee aan de slag!

1. Meerjarenplan

- Regie over diensten heen
- Neem de 'losse delen' op in je MJP (bv. Actie rond belevingsonderzoek tieners)

2. Schakel ons in!

1. Pitch regie vrijetijd
2. [Podcast](#)
3. Inspiratiesessie
4. Vormingsmodule
5. Vorming op maat
6. [Webpagina en visietekst](#)
7. Vorming over specifieke delen (zoals subsidiereglementen, jeugdwerkondersteuning...)
8. Begeleiding op maat
9. [Komaf](#): ondersteuning rond inclusie en diversiteit

bataljong

Sterk beleid
voor jonge inwoners

Vragen?

Bataljong • Ossenmarkt 3 • 2000 Antwerpen • 03 821 06 06 • info@bataljong.be • www.bataljong.be